

De Haagsche, een golfbaan met een groen keurmerk

De Haagsche Golf en Country Club is de oudste golfvereniging van Nederland en bezit met de baan in de Wassenaarse duinen een van de mooiste banen van ons land. Het statige, Brits aandoende clubhuis ademt meer de sfeer van een sociëteit dan van een onderkomen van sporters. Hoe gaat de meer dan 100 jaar oude 'Haagsche' met haar duingebied om? Gaan het beoefenen van de golfsport en het beheren van een natuurgebied wel samen?

FRANS H. MICKLINGHOFF

Duinaveruit op een zuidhelling met het clubhuis aan het eind van de 18e hole.
Foto: Joost Bouwmeester

De eerste colfwedstrijd werd waarschijnlijk op 26 december 1297 gespeeld in Loenen aan de Vecht. Het wordt een volkssport, met de vorming van een colfmakersgilde en een gilde van makers van golfballen. De Kolfmakerssteeg in Leiden herinnert nog aan deze periode. Op talloze oude delftsblauwe tegeltjes en nauwkeurig geschilderde 'wintergezichtjes' uit de 16e en 17e eeuw kan men colfende personen ontdekken. Rond 1700 komt er ineens een einde aan de zo populaire colfsport in de Lage Landen. Een verklaring hiervoor is er nauwelijks of het zou de elegante kleding moeten zijn die men toen ging dragen. Dankzij de handel met Schotland bleef de golfsport daar bewaard.

Golfholes op Landgoed Clingendael

Tussen 1889 en 1892 laat baron Van Brien en van de Groote Lindt op de schapenweide van zijn landgoed Clingendael enkele golfholes aanleggen. Het wordt een bescheiden baantje. De Schotse afkomst van zijn vrouw en zijn vele Engelse vrienden zullen ongetwijfeld debet zijn geweest aan deze herintroductie in Nederland. Op 3 april 1893 wordt de golfclub met de naam 'Hague Golf Club' opgericht en in oktober wordt de eerste wedstrijd gespeeld. De toeloop van leden is zo groot dat aangrenzend terrein wordt aangekocht om zo een 18-holes baan te realiseren (in 1923). Na de Duitse inval gaat het spelen aanvankelijk door. Tot op 16 januari 1943 de baan wordt gevorderd en in recordtijd een tankgracht dwars door de baan wordt gegraven, aansluitend op een door de duinen lopende anti-tankmuur. Na de oorlog blijkt dat de Duitse bezetter het terrein onherstelbaar heeft verwoest en dat naar een andere locatie moet worden uitgekeken.

Nieuw speelveld op Groot Haesebroek

In 1937 koopt Daniel Wolf, scheepsbevrachter en handelaar in spoorhout, het landgoed Groot Haesebroek van de familie Kröller-Müller. Vanwege zijn slechte reputatie wordt Daniel Wolf geweerd als lid van de Haagsche Golfclub. Na zijn overlijden blijkt dat hij stilzwijgend met forse

Torenvalk.
Foto: René van Rossum

geldbedragen twee organisaties heeft ondersteund die zich keerden tegen het opkomend fascisme en de NSB. Omdat Daniel Wolf geen golf kan spelen op de Haagsche laat hij in het duingebied een golfbaan aanleggen. Deze wordt op 30 september 1939 in gebruik genomen. Veel plezier heeft hij er niet van gehad. Vlak voor de inval op 10 mei 1940 wijkt hij uit naar de Verenigde Staten waar hij in 1941 overlijdt. Na de oorlog klopt de Haagse Golfclub aan bij de erven van Daniel Wolf. In het najaar van 1946 wordt het koopcontract getekend en kort daarna wordt de naam van de Haagsche gewijzigd in 'Haagsche Golf en Country Club'. Op 17 mei 1947 wordt het nieuwe speelveld in de duinen in gebruik genomen. Bij de viering van het 100-jarig bestaan in 1993 krijgt de vereniging het predikaat 'Koninklijk'.

Groenlabel en Schotse maaiers

Voorzitter van de commissie belast met 'de groene zaken' Lout Mangelaar Meertens: "Sinds we in het duingebied spelen zijn we er op gespitst geweest zo goed mogelijk om te gaan met het landschap en de natuur. In 1997 traden we toe tot de Golf Environment Organisation waarna ons het certificaat 'Committed to green' werd toegekend. Dit certificaat bevestigt dat je milieubewust bezig bent. Dat betekent bijvoorbeeld dat we geen bestrijdingsmiddelen gebruiken. Natuurlijk doen we dat niet, want ons gebied ligt in de categorie waterwingebied 1". Verantwoordelijk voor het 60 hectare grote duinterrein met de ongeveer 6200 meter lange baan met 18 holes is hoofdgreenkeeper Willem Slats. Natuurlijk weet hij alles van grassen en graszaad. De afslagplaatsen worden iedere dag gemaaid, de fairway's twee keer per week. En is het echt warm, dan gaan de automatische sproeiers aan die het water uit twee eigen bronnen betrekken. In het terrein bevinden zich meerdere diepe peil- en winputten van Dunea. De Haagse heeft als 'groenadviseur' Hans Lucas van Dunea aangetrokken, die regelmatig de club van adviezen en tips voorziet. Zo lopen op zijn advies vier Schotse hooglanders in een deel van het terrein om het steeds hoger groeiende groen in toom te houden. De verschraling in dit gebied begint nu zijn vruchten af te werpen.

Konijnen, valken en zandhagedissen

Hoofdgreenkeeper Willem Slats: "Indertijd hebben we het terrein omgeven met een hekwerk van 1,80 meter hoogte. Dat hekwerk werd 60 centimeter in de grond gegraven om de konijnen buiten het terrein te houden. Want teveel konijnen smulden van ons lekkere gras. Maar nu hebben we de omgekeerde situatie.

Een 'afzwaaijer' beland in de grijze duinen met buntgras en allerlei soorten mossen en korstmossen.
Foto: Joost Bouwmeester

We hebben naar schatting 900 konijnen binnen ons hek en daarbuiten nauwelijks meer. Enkele keren per jaar jagen valkeniers hier met hun valken op de konijnen. Dat is een spectaculair gezicht. Verder komen hier zeker 25 reeën voor. Enkele weken per jaar komt hier een kudde van 250 à 300 schapen om de ruigte langs de banen te begrazen. Dan worden heel wat verdwaalde golfballetjes teruggevonden!" Dat het goed gaat met de natuur op dit golfterrein getuigt de aanwezigheid van groene specht, grote bonte specht, torenvalk en buizerd. Ook talloze nachtegalen, boerenzwaluwen, bijzondere paddenstoelen en vlinders zijn hier te vinden. Als graadmeter voor het gezonde, natuurlijk beheer van het golfterrein van de Koninklijke Haagsche, zo weet Willem Slats, wordt de aanwezigheid van de zandhagedis gezien. En die komt in ruime mate over het gehele terrein voor. "Golf spelen in de duinen en een verantwoord ecologisch beheer ervan met het oog op de drinkwaterwinning gaan hier goed samen", aldus de heren Mangelaar Meertens en Slats.

FRANS H. MICKLINGHOFF IS JOURNALIST
EN TEKSTSCHRIJVER

